NORAKSTS

Lieta Nr. A 42 5734 07
Lietvedības Nr. A 1137-09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 8.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Greis" pilnvarotajam pārstāvim *A.K.*,
atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajam pārstāvim Rolandam Vītiņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Greis" pieteikumā par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 5.jūlija lēmuma Nr.19/26652 atcelšanu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID) Lielo nodokļu maksātāju pārvalde no 2006.gada 7.augusta līdz 2007.gada 23.februārim veica sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Greis" (turpmāk – SIA „Greis" vai pieteicēja) pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) un uzņēmuma ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) auditu par 2004. un 2005.gadu.

Pārbaudes rezultātā VID Lielo nodokļu maksātāju pārvaldes direktores v.i. S.Levita 2007.gada 23.februārī pieņēma lēmumu Nr.9.2/202 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru SIA „Greis" nomaksai budžetā aprēķināti Ls 317 793,92, no tiem: PVN Ls 102 192,49 un soda nauda Ls 102 192,49, UIN Ls 71 763,22, soda nauda Ls 31 659,10 un nokavējuma nauda Ls 9986,62.

[2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, SIA „Greis" iesniedza sūdzību VID ģenerāldirektoram, lūdzot to atcelt. Ar VID ģenerāldirektora 2007.gada 5.jūlija lēmumu Nr.19/26652 nolemts:

[2.1] atstāt negrozītu sākotnējo lēmumu daļā par papildu nomaksai budžetā noteikto UIN Ls 63 660,59, soda naudu Ls 28 050,15 un nokavējuma naudu Ls 8859,49, PVN Ls 94 697,11 un soda naudu Ls 94 697,11;

[2.2] atcelt sākotnējo lēmumu daļā par papildu nomaksai budžetā noteikto UIN Ls 8102,63, soda naudu Ls 3608,95 un nokavējuma naudu Ls 1127,13, PVN Ls 7495,38 un soda naudu Ls 7495,38.

[3] 2007.gada 9.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Greis" pieteikums, kurā pieteicēja lūdz tiesu atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 5.jūlija lēmumu Nr.19/26652 (turpmāk – Lēmums) daļā par papildu nomaksai budžetā noteikto PVN Ls 90 712,48 un soda naudu Ls 90 712,48, UIN Ls 61 881,71, soda naudu Ls 27 276,01 un nokavējuma naudu Ls 8616,76.

Pieteicēja pieteikumā norāda, ka Lēmums daļā ir nepamatots un atceļams pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Papildus nomaksai budžetā noteiktais PVN Ls 90 712,48 un soda nauda šīs summas apmērā ir pamatota ar apgalvojumu, ka pieteicējai neesot tiesību atskaitīt kā priekšnodokli PVN summas, kas norādītas darījumu partneru (SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks", SIA „Agreements") rēķinos par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem. Šāds apgalvojums ir pamatots ar minēto uzņēmumu amatpersonu paskaidrojumiem, ka viņi neko nezinot par šo uzņēmumu saimniecisko darbību un ka neesot parakstījuši attiecīgos dokumentus.

Pieteicēja šīm papildus aprēķinātajām summām nepiekrīt, jo uzskata, ka savā darbībā tā ir pilnībā ievērojusi spēkā esošās likumdošanas prasības, kas regulē PVN priekšnodokļa atskaitīšanas kārtību, proti, pārliecinājās, ka attiecīgais darījuma partneris ir Uzņēmumu reģistrā un VID PVN maksātāju reģistrā reģistrēta persona, ka nodokļu rēķini atbilst likuma prasībām, ka preču piegādēm nepieciešamās stingrās uzskaites preču pavadzīmes – rēķinus attiecīgā VID nodaļa ir izsniegusi tieši šīm personām u.c..

[3.2] No VID publiskojamo datu bāzes „Latvijas ar PVN apliekamās personas" ir redzams, ka visi minētie uzņēmumi periodā, kad pieteicējai ar tiem notika darījumi, ir bijušas ar PVN apliekamās personas. Turklāt visi šie uzņēmumi ar PVN apliekamo personu reģistrā ir bijuši iekļauti ilgstošus laika periodus. No tā var secināt, ka tie ir regulāri snieguši savās VID nodaļās attiecīgos normatīvajos aktos paredzētos pārskatus un deklarācijas. Tā kā šie uzņēmumi ir izslēgti no ar PVN apliekamo personu reģistra tikai 2004.gada decembrī un 2005.gadā, tad no tā secināms, ka līdz to izslēgšanai tie ir darbojušies likuma ietvaros, proti, regulāri snieguši atskaites, maksājuši nodokļus un kārtojuši citas saistības ar VID. Līdz ar to, šo uzņēmumu amatpersonu paskaidrojumi ir pretrunā ar šo uzņēmumu faktiskajām darbībām, kuras, pieņemot attiecīgās deklarācijas un atskaites, ir atzinis par tiesiskām arī VID.

No likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" normām izriet, ka preču piegādātājam un pakalpojumu sniedzējam saņemtais PVN ir jāsamaksā budžetā. Ne audita pārskatā, ne arī Lēmumā nav ietverta nekāda informācija par to, vai minētie uzņēmumi saņemto PVN ir iemaksājuši budžetā (vai ir deklarējuši attiecīgās PVN summas, kā budžetā maksājamo nodokli). Tā kā viens no primārajiem VID uzdevumiem ir nodokļu maksājumu savlaicīgas un pilnīgas iekasēšanas nodrošināšana, tad pieteicēja uzskata, ka VID audita laikā bija jāpārbauda arī šie apstākļi.

Tādējādi minēto uzņēmumu vārdā ir vai nu darbojušās pašas amatpersonas, vai arī to pilnvarnieki, jo ne tikai VID, bet, kā saprotams no audita pārskata, arī kredītiestādes atzina šo personu tiesības rīkoties attiecīgo firmu vārdā.

[3.3] No audita pārskata 19.tabulas ir redzams, ka, veicot preču piegādes, iepriekš minētie uzņēmumi izrakstīja un izsniedza pieteicējai preču pavadzīmes-rēķinus (turpmāk arī – PPR). No VID mājas lapā internetā (www.vid.gov.lv) atrodamās publiskojamo datu bāzes „Pavadzīmju informācija" ir redzams, ka visas audita pārskata 19.tabulā uzskaitītās PPR ir izsniegtas tieši konkrētajiem uzņēmumiem. Tā kā PPR ir stingrās uzskaites dokumenti, kurus īpašā kārtībā pret parakstu uzņēmuma amatpersonai vai noteiktā kārtībā pilnvarotai personai, pārbaudot tās personību apliecinošus dokumentus, izsniedz attiecīgā VID nodaļa, tad tas apliecina jau iepriekš minēto, ka minēto uzņēmumu vārdā ir darbojušās vai nu pašas amatpersonas, vai arī to pilnvarnieki, un šo personu tiesības rīkoties attiecīgo firmu vārdā ir atzinis arī pats VID.

Turklāt šajā datu bāzē ir redzams arī tas, ka par lielāko daļu no audita pārskata 19.tabulā norādītajām pavadzīmēm ir izdarīts ieraksts, ka tās ir „izlietotas realizācijas darījumu noformēšanai". Tas apliecina, ka minētie uzņēmumi ir arī iesnieguši attiecīgajās VID nodaļās atskaites par iegādāto PPR izlietojumu. Tāpat arī no šīs VID datu bāzes ir konstatējams, ka laika posmā, kad SIA „Greis" veica savstarpējos darījumus ar šiem uzņēmumiem, VID nodaļas tiem pavadzīmes ir izsniegušas vairākkārtēji, ko apliecina dažādi pavadzīmju izsniegšanas datumi.

Augstāk minētie fakti apliecina to, ka minētie uzņēmumi, kuru amatpersonas neko nezin par to saimnieciski – finansiālo darbību, ilgstoši darbojās, veica darījumus, saņēma un iesniedza VID dokumentus, bet arī VID neradās nekādas aizdomas vai pretenzijas pret šiem uzņēmumiem vai to amatpersonām.

[3.4] Gan audita pārskatā, gan arī Lēmumā ir atsauces uz to, ka ir veiktas augstāk minēto firmu amatpersonu parakstu ekspertīzes. No minētajiem dokumentiem ir redzams, ka ekspertīzes veicējs – Tieslietu ministrijas Valsts ekspertīžu centra biroja eksperts – apgalvojumu kategoriskā formā, ka pārbaudītos parakstus nav izdarījušas attiecīgās personas, ir izteicis tikai daļā no visiem gadījumiem. Turpretī, audita

pārskatā, pamatojoties jau uz VID Finanšu policijas pārvaldes sniegto eksperta atzinumu izklāstu, apgalvojums, ka parakstus nav izdarījušas konkrētās personas, ir izteikts kategoriskā formā par visiem darījumiem.

Lai objektīvi, vispusīgi un pilnīgi novērtētu minēto uzņēmumu darbību, bija jāveic personu parakstu ekspertīze, ievērojot Administratīvā procesa likuma 178.-182.pantos noteikto kārtību. Turklāt, šāda parakstu ekspertīze, pēc pieteicējas ieskatiem, ir veicama ne tikai uz darījumu apliecinošajiem dokumentiem, bet arī uz tiem dokumentiem, kas ir iesniegti VID – deklarācijām, atskaitēm, iesniegumiem u.c. dokumentiem.

[3.5] Tā kā gandrīz visi darījumi ar minētajām firmām (izņemot 2004.gada martā un aprīlī notikušos darījumus) notika pēc 2004.gada 1.maija, tas ir, kad Latvija jau bija kļuvusi par Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalsti, tad, izvērtējot SIA „Greis" rīcību un veicot priekšnodokļa atskaitīšanu, bija jāpiemēro arī Eiropas Kopienu Padomes 1977.gada 17.maija Sestās direktīvas (77/388/EEK) normas (turpmāk – ES Sestā direktīva), kā arī šīs direktīvas normu tulkojums, kas ietverts Eiropas Kopienu tiesas (turpmāk – EK tiesa) spriedumos.

Lēmumā ietvertie secinājumi ir pretrunā ar ES Sestās direktīvas normām un EK tiesas spriedumos dotajiem norādījumiem par šīs direktīvas normu piemērošanu.

Kā atzīts EK tiesas 2006.gada 21.februāra sprieduma lietā C-255/02, tad, lai kādai personai atņemtu tiesības atskaitīt priekšnodokli, ir jākonstatē šīs personas (nevis citu personu) ļaunprātīga rīcība, tas ir, jākonstatē, ka tieši šī persona, lai iegūtu fiskālas priekšrocības, nav ievērojusi normatīvo aktu prasības.

Ne audita pārskatā, ne Lēmumā nav konstatēti fakti, kas liecina par SIA „Greis" ļaunprātīgu rīcību, tas ir, nav konstatēts, ka SIA „Greis" nav izpildījusi Latvijas Republikas normatīvajos aktos minētās prasības, kuras nodokļu maksātājam (apliekamajai personai) ir jāievēro, lai tā iegūtu tiesības atskaitīt priekšnodokli.

Savukārt EK tiesas 2006.gada 12.janvāra sprieduma apvienotajā lietā C-354/03, C-355/03 un C-484/03 ir atzīts, ka nodokļa maksātāja (apliekamās personas), kas veic darījumus, tiesības atskaitīt kā priekšnodokli citām personām samaksāto PVN nevar ietekmēt tas, ka piegādes shēmā, kurā ietilpst šie darījumi, cits darījums, nodokļu maksātājiem par to neko nezinot, ir saistīts ar PVN izkrāpšanu. Kā redzams no minētā sprieduma 12.punkta, šis spriedums attiecas arī uz gadījumiem, kad noskaidrotas vai nenoskaidrotas personas izmanto nelikumīgi iegūtu (šīm personām nepiederošu) PVN maksātāja reģistrācijas numuru.

No EK tiesas spriedumiem izriet, ka būtiska un pat izšķiroša nozīme ir tam apstāklim, ka nodokļu maksātājs (šajā gadījumā – SIA „Greis") saņemtajos PVN rēķinos uzrādīto PVN ir reāli samaksājusi personai, kura izsniedza rēķinu, un, uzliekot pienākumu budžetā iemaksāt PVN, kurš ir

samaksāts personai, kura izsniedza rēķinu par preču piegādi, un līdz ar to tai radās pienākums maksāt šo PVN budžetā, tiek pārkāpts viens no ES Sestās direktīvas pamatprincipiem – neitralitātes princips. Neitralitātes princips nozīmē, ka attiecībā uz nodokļu maksātāju (apliekamo personu) PVN ir neitrāls, tas ir, personai, kura ir apliekamā persona un veic apliekamus darījumus, PVN pašai nav jāmaksā.

[3.6] Papildu nomaksai budžetā noteiktais UIN Ls 61 881,71, soda nauda Ls 27 276,01 un nokavējuma nauda Ls 8616,76 ir pamatota ar apgalvojumu, ka SIA „Greis" neesot tiesību iegrāmatot audita pārskata 22.tabulā un 26.tabulā norādītos darījumu apliecinošos dokumentus, kā arī šajos dokumentos norādītās summas attiecīgi 2004. un 2005.gada „Peļņas vai zaudējumu aprēķinā" iekļaut posteņos „Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas", „Pārdošanas izmaksas", „Administrācijas izmaksas". Audita pārskatā un Lēmumā ir norādīts, ka PPR un rēķini-faktūras likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.panta izpratnē nav uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem ierakstu veikšanai grāmatvedības reģistros (nesatur patiesu informāciju, nav dokumentā par darījumu norādītās atbildīgās personas paraksts).

Pats formulējums, kas lietots audita pārskatā attiecībā par šiem darījumiem – „Darījumi, kas faktiski ar uzrādīto darījuma partneri nav notikuši" – ir nepieņemams no grāmatvedības viedokļa. Proti, ja ir saņemta prece vai pakalpojums, šim darījumam atbilstošs darījumu apliecinošs dokuments, kā arī saskaņā ar šo dokumentu ir veikts maksājums, tad šie fakti saskaņā ar grāmatvedības jomu regulējošajiem tiesību aktiem, ir jāiegrāmato. Likuma „Par grāmatvedību" 2.panta pirmajā daļā cita starpā ir uzsvērts, ka grāmatvedībā ir atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī. Tā kā saņemtās preces un pakalpojumi un attiecīgi par šīm precēm un pakalpojumiem veiktie maksājumi radīja pārmaiņas SIA „Greis" mantiskajā stāvoklī, tad pieteicējai nebija tiesību neiegrāmatot audita pārskata 22.un 26.tabulās norādītos darījumu apliecinošos dokumentus.

Visos audita pārskata 22. un 26.tabulās norādītajos darījumu apliecinošajos dokumentos bija likuma „Par grāmatvedību" 7.panta pirmajā daļā minētie identifikācijas dati, un nav pamata neatzīt šos dokumentus par attaisnojuma dokumentiem un neveikt grāmatojumus.

[3.7] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaiti auditētajā periodā (2004., 2005.gadā) ir pārbaudījusi un par likumam „Par grāmatvedību" prasībām atbilstošu atzinusi zvērinātu auditoru firma SIA „RIF 2" (licence Nr.25). Šeit jāatzīmē, ka saskaņā ar Gada pārskatu likuma 62.pantu atzinumu par gada pārskatu dod zvērināts revidents (zvērināti revidenti), un pieteicējas gadījumā šādu atzinumu ir sniedzis zvērināts revidents Irina Fomina (sertifikāts Nr.51).

[4] Atbildētāju pārstāvošā iestāde Valsts ieņēmumu dienests tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumam nepiekrīt turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[4.1] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts paredz nodokļu maksātāju tiesības no budžetā maksājamās nodokļa summas kā priekšnodokli atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos uzrādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai. Citētās tiesību normas ietvaros nepietiek ar to vien, ka formāli ir izrakstīts, saņemts un apmaksāts rēķins, kā to uzskata pieteicēja. Ir nepieciešams konstatēt arī to, vai preces un pakalpojumi ir reāli saņemti no tās personas, kas ir norādītas nodokļa rēķinā un vai pēc preču un pakalpojumu ekonomiskā un juridiskā satura un būtības, nodrošina citus ar nodokli apliekamus darījumus.

PPR esamība ļauj pieņemt, ka pakalpojumi ir sniegti. Taču, kā atzinis arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, šāds pieņēmums neizslēdz iespēju administratīvā procesa dalībniekam to apstrīdēt, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, kas apliecina pretējo *(sk., piem., Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 15.februāra lēmumu lietā Nr.SKA-22, 2005.gada 1.marta spriedumu lietā Nr.SKA-40 u.c.)*.

[4.2] Veicot SIA „Greis" auditu, VID pārbaudīja ne tikai pieteicējas iesniegto nodokļa rēķinu atbilstību normatīvo aktu prasībām, bet arī šajos dokumentos norādītās informācijas patiesumu, jo saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu gada pārskatiem" 25.panta pirmās daļas 8.punktu darījumi ir jāvērtē ne tikai pēc juridiskā satura, bet arī pēc ekonomiskās būtības.

[4.3] VID rīcībā ir SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" un SIA „Agreements" amatpersonu sniegtie paskaidrojumi, kuros minēto sabiedrību amatpersonas norādījušas, ka sabiedrības dibinātas pēc trešo personu lūguma par maksu, saimnieciskā darbība uzņēmumos nav veikta, pilnvarojumi citām personām darboties sabiedrību vārdā nav izsniegti, darījumus ar SIA „Greis" noliedz.

VID rīcībā ir arī informācija, ka minētie uzņēmumi to juridiskajās adresēs neatrodas un ir izslēgti no ar PVN apliekamo personu reģistra. Tādējādi VID secinājis, ka audita laikā iegūtie pierādījumi liecina par to, ka pakalpojumi un preces nav saņemti no konkrētā rēķinā norādītā darījuma partnera. Pamatojoties uz minēto, VID uzskata, ka SIA „Greis" darījumi ar grāmatvedības dokumentos norādīto darījuma partneri nav notikuši un sabiedrība, veicot ierakstus grāmatvedības reģistros uz dokumentu pamata, kuri satur nepatiesu informāciju, nav ievērojusi likuma „Par grāmatvedību" 2.panta pirmo, otro daļu un 7.panta pirmo daļu, kā arī nav iestājušies

likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punktā, 10.panta pirmās daļas 1.punktā paredzētie nosacījumi.

[4.4] Attiecībā par Lēmuma pārsūdzēšanu daļā par SIA „Greis" aprēķināto un papildus budžetā nomaksai noteikto UIN, soda naudu un nokavējuma naudu, VID paskaidro, ka SIA „Greis" veiktā audita laikā tika gūti pierādījumi, ka SIA „Aiska", SIA „Svelme Lukss", SIA „Juglas Saule", SIA „Lenix", SIA „MPS Studija" izrakstītās PPR un rēķini-faktūras nav uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem tā kā darījumus saskaņā ar gūtajiem pierādījumiem nevar uzskatīt par faktiski notikušiem.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis prasību uzturēja un papildus pieteikumā minētajiem argumentiem paskaidroja, ka VID piemērojis PVN soda naudu 100% apmērā, taču VID bija jāvērtē tās samērīgums.

Pārstāvis atsaucās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā Nr.3991/03, kurā atzīts, ka persona nav vainojama krāpnieciskos darījumos, ja par to nav pierādījumu. Līdz ar to personai nevar liegt tiesības uz priekšnodokļa priekšapmaksu.

[6] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā un Valsts ieņēmumu dienesta iesniegtajos paskaidrojumos tiesai minētajiem argumentiem.

Papildus pārstāvis norādīja, ka nav nepieciešams konstatēt krāpniecību kā priekšnoteikumu. Pārkāpuma subjektīvajai pusei nav nozīmes. Tā kā šī ir administratīvā lieta par auditu, tad jāvērtē priekšnodokļa priekšnoteikuma pamati. Pieteicēja nevarēja iesniegt VID ticamus pierādījumus par notikušajiem darījumiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Lietā ir konstatējami turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[8.1] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē laika periodā no 2004.gada februāra līdz septembrim ir iegrāmatoti darījumi ar SIA „Aiska" par precēm un pakalpojumiem Ls 221 434,07 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 33 474,1 *(lietas I sējums 162.-213.lapa)*.

Laika periodā no 2003.gada 9.aprīļa līdz 2004.gada 10.augustam SIA „Aiska" amatpersona – direktore bija *S.A. (audita lieta 14 sējums 71.-73.lapa)*. 2006.gada 7.septembrī *S.A.* sniegtajā paskaidrojumā norādījusi, ka sabiedrība tika dibināta par samaksu pēc trešo personu lūguma – pēc trešo personu norādījumiem ir gājusi pie notāra apstiprināt parakstu, bet, kam tas bija nepieciešams – nezina, pilnvaras nav parakstījusi, pēc trešo personu norādījumiem VID ir izņēmusi PPR, parakstījusi neaizpildītus

bankas čekus un atdevusi tos trešajai personai. Tāpat *S.A.* norādījusi, ka nezina, ar ko nodarbojas uz viņas vārda reģistrētā firma SIA ,,Aiska". Paskaidrojumā *S.A.* noliegusi uzrādīto dokumentu parakstīšanu. Bez tam audita laikā konstatēts, ka pēc pilnvaru termiņa beigām – 2004.gada 16.augusta rēķinā-faktūrā Nr.0408/07 *(lietas I sējums 168.lapa)* un 22.septembra rēķinā-faktūrā Nr.0409/138 *(lietas I sējums 164.lapa)* kā SIA ,,Aiska" direktore norādīta *S.A.*.

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka 2006.gada 7.septembrī VID Finanšu policijas pārvaldē nopratināta kā lieciniece *S.A. (lietas II sējums 5., 6.lapa)*. Arī savā liecībā *S.A.* ir noliegusi uzņēmējdarbības veikšanu, dokumentu parakstīšanu, pilnvarojumu izsniegšanu. Bez tam *S.A.* liecinājusi, ka nosaukto uzņēmumu SIA ,,Greis" nezina un nevar apstiprināt nevienu SIA ,,Aiska" darījumu ar SIA ,,Greis". Turklāt minētā persona liecinājusi, ka viņai nav bijusi iespēja nodarboties ar uzņēmējdarbību, jo vienlaicīgi strādā vairākās vietās algotu darbu, lai nodrošinātu sev iztiku.

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka VID rīcībā ir Tieslietu ministrijas Valsts tiesu ekspertīžu birojā veiktās SIA ,,Aiska" dokumentu ekspertīzes atzinumi, kur netiek apstiprināts, ka uzrādītos dokumentus būtu parakstījusi *S.A. (lietas II sējums 12., 13.lapa)*.

[8.2] SIA ,,Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatotas trīs SIA ,,MPS Studija" vārdā 2004.gada oktobrī un novembrī izrakstītas PPR Ls 159 119,46 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 24 272,46 *(lietas I sējums 214.-220.lapa)*.

Laika periodā no 2004.gada 30.jūnija līdz 2006.gada 29.jūnijam SIA ,,MPS Studija" amatpersona – valdes loceklis bija *V.I. (audita lieta 14 sējums 92.lapa)*. Par norādītajiem darījumiem 2006.gada 1.septembrī *V.I.* VID amatpersonām sniedzis paskaidrojumu *(audita lieta 14 sējums 88.-91.lapa)* norādot, ka sabiedrība tika dibināta par samaksu pēc trešo personu lūguma. Pēc trešo personu norādījumiem *V.I.* pie notāra ir apstiprinājis pases kopiju un savu parakstu, atvēris norēķinu kontu AS ,,Parex banka". *V.I.* paskaidroja, ka nekādu pilnvaru nav parakstījis. Vienlaikus *V.I.* norādījis, ka nav parakstījis un nekad nav redzējis SIA ,,MPS Studija" 2004.gada 5.oktobrī izrakstīto PPR sērija HH-VII Nr.210331 *(lietas I sējums 220.lapa)*, 2004.gada 29.oktobrī izrakstīto PPR sērija HJ-VII Nr.232784 *(lietas I sējums 218.lapa)*, 2004.gada 2.novembrī izrakstīto PPR sērija HJ-VII Nr.232860 *(lietas I sējums 216.lapa)*. *V.I.* paskaidroja, ka nezina, ar ko nodarbojas uz viņa vārda reģistrētā sabiedrība SIA ,,MPS Studija".

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka 2006.gada 1.septembrī VID Finanšu policijas pārvaldē *V.I.* nopratināts kā liecinieks, kurš nav apstiprinājis saimnieciskās darbības veikšanu uzņēmumā, liecinājis, ka ar SIA ,,Greis" nekādus darījumus nav veicis. Nevienu

amatpersonu no SIA „Greis" nav ne saticis, ne arī pazīst, nav ar SIA „Greis" kontaktējies *(lietas II sējums 5.lapa)*.

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka VID rīcībā ir Tieslietu ministrijas Valsts tiesu ekspertīžu biroja eksperta atzinums, kurā konstatēts, ka parakstu SIA „MPS Studija" 2004.gada 5.oktobrī izrakstītajā PPR sērija HH-VII Nr.210331, 2004.gada 29.oktobrī izrakstītajā PPR sērija HJ-VII Nr.232784, 2004.gada 2.novembrī izrakstītajā PPR sērija HJ-VII Nr.232860 sadaļās „Par preču izsniegšanu atbildīgās personas" rindās „Paraksts" nav izpildījis pats *V.I.*, bet kāda cita persona *(lietas II sējums 5.lapa)*.

[8.3] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatots SIA „Svelme Lukss" 2004.gada 26.aprīlī izrakstītais rēķins-faktūra Nr.26 Ls 10 478,40 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 1598,40 un 2004.gada 7.maijā izrakstītais rēķins-faktūra Nr.33 par sniegtajiem pakalpojumiem Ls 14 755,66 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 2250,86. Kopā izrakstīti rēķini-faktūras Ls 25 234,06 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 3849,26.

Laika periodā no 2004.gada 16.marta līdz 2004.gada 6.jūlijam SIA „Svelme Lukss" vienīgā amatpersona – rīkotājdirektors bija *E.J. (audita lieta 14 sējums 137.-139.lapa)*. 2006.gada 7.septembrī *E.J.* sniedzis VID amatpersonām paskaidrojumu *(audita lieta 14 sējums 120.-123.lapa)*, kurā norādījis, ka nezina, ka 2004.gada 16.martā kļuvis par SIA „Svelme Lukss" direktoru. Pēc trešo personu norādījuma *E.J.* atvēris norēķinu kontu AS „Ogres Komercbanka" un parakstījis tukšas A4 formāta lapas. Paskaidrojumā *E.J.* norāda, ka nav parakstījis 2004.gada 26.aprīļa rēķinu-faktūra Nr.26 un 2004.gada 7.maija rēķinu-faktūra Nr.33, SIA „Svelme Lukss" ar uzņēmuma saimniecisko darbību nav nodarbojies un viņam nav iemaņu, lai izpildītu rēķinos norādītos uzdevumus.

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka 2006.gada 7.septembrī *E.J.* nopratināts kā liecinieks, kurš noliedzis saimnieciskās darbības veikšanu uzņēmumā. Pratināšanā *E.J.* pilnībā noliedza darījumus starp SIA „Svelme Lukss" un SIA „Greis", norādot, ka nepazīst nevienu SIA „Greis" pārstāvi un neko nav pārdevis SIA „Greis". Minētā persona liecināja, ka viņam nav zināšanu, lai veiktu jebkādu datorprogrammu izstrādi *(lietas II sējums 6.lapa)*.

[8.4] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatots SIA „GBS Group" (līdz 2004.gada 19.decembrim SIA „Global Building Systems") vārdā izrakstīts 2004.gada 27.augusta rēķins-faktūra Nr.261 par jumta */adrese/*, Rīgā, remontu, Ls 31 525,64 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 4809 *(lietas I sējums 230.lapa)*.

Konstatēts, ka SIA „Global Building Systems" vārdā 2004.gada 27.augusta Līgumā Nr.08/2004-BUV *(lietas I sējums 232.-237.lapa)*, 2004.gada 27.augusta tāmē *(lietas I sējums 238.lapa)* un 2004.gada 27.augusta rēķinā-faktūra Nr.261, kā arī 2005.gada 4.janvāra pieņemšanas-

nodošanas aktā *(lietas I sējums 239.lapa)*, kā izpildītājs ir norādīta fiziska persona *A.L.*.

Saskaņā ar VID datu bāzes informāciju 2004. un 2005.gadā *A.L.* nebija darba tiesiskajās attiecībās ar SIA „Global Building Systems". *A.L.* kā SIA „GBS Group" amatpersona un īpašnieks Uzņēmumu reģistrā ir reģistrēts no 2004.gada 17.decembra. Laika periodā no 2003.gada 4.decembra līdz 2004.gada 17.decembrim SIA „Global Building Systems" vienīgā amatpersona – rīkotājdirektors *(audita lieta 13 sējums 19., 20.lapa)* un vienīgais darbinieks bija *E.J.*.

SIA „Greis" audita laikā iesniegusi 2004.gada 5.jūlija pilnvaru, kur *E.J.* pilnvaro *A.L.* pārstāvēt SIA „Global Building Systems" intereses attiecībās ar visām fiziskām un juridiskām personām, parakstīties SIA „Global Building Systems" vārdā.

No lietas materiāliem izriet, ka 2005.gada 4.augustā VID Finanšu policijas pārvaldē kā liecinieks nopratināts *E.J.*. Par SIA „Global Building Systems" persona liecināja, ka kopš 2003.gada piepelnās – pēc trešo personu lūguma reģistrējot uzņēmumus uz sava vārda, būdams fiktīvs direktors. 2004.gadā apmēram reizi mēnesī viņam mazpazīstams cilvēks devis par samaksu parakstīt dokumentus. Tā rezultātā viņš kļuvis par formālu uzņēmuma direktoru vairākiem uzņēmumiem, tajā skaitā, SIA „Global Building Systems". Pie viņa nav atradušies nekādi SIA „Global Building Systems" dokumenti un priekšmeti, nav parakstījis nekādus dokumentus SIA „Global Building Systems" vārdā, nav veicis nekādu finansiāli saimniecisko darbību SIA „Global Building Systems".

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka VID rīcībā ir Tieslietu ministrijas Valsts tiesu ekspertīžu birojā veiktās SIA „Global Building Systems" dokumentu – līguma, tāmes, rēķina ekspertīzes atzinumi, kur netiek apstiprināts, ka uzrādītos dokumentus būtu parakstījis *A.L. (lietas II sējums 11.-13.lapa)*.

[8.5] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatota SIA „Lenix" 2004.gada 29.martā izrakstīta PPR sērija HI-VII Nr.034809 Ls 9770,14 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 1490,36 *(lietas I sējums 243.lapa)* un 2004.gada 5.aprīlī izrakstīta PPR sērija HI-VII Nr.034815 Ls 4807,98 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 733,42 *(lietas I sējums 242.lapa)* par mēbeļu iegādi, kopā Ls 14 578,12 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 2223,78.

SIA „Lenix" vienīgais dalībnieks un amatpersona minētajā laika periodā bija *A.A. (audita lieta 13 sējums 42., 43.lapa)*.

No lietas materiāliem izriet, ka 2006.gada 26.maijā VID Finanšu policijas pārvaldē kā liecinieks nopratināts *A.A. (lietas II sējums 13., 14.lapa)*, kurš liecināja, ka par samaksu pēc trešo personu lūguma atvēris uz sava vārda vairākus uzņēmumus un banku kontus šiem uzņēmumiem, uzņēmumu dokumentāciju un banku maksājumu līdzekļus nodevis sev

mazpazīstamām personām, ar uzņēmējdarbību šajos uzņēmumos nav nodarbojies, par SIA ,,Lenix" nekad nav dzirdējis.

Tā kā SIA ,,Greis" mēbeles nebija marķētas ar konkrētu inventāra numuru, tad pārbaudes laikā VID amatpersonām nebija iespējams viennozīmīgi pārliecināties, vai auditoriem uzrādītie pamatlīdzekļi ir tie, kuri uzrādīti konkrētajā iegādes dokumentā.

[8.6] SIA ,,Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatots SIA ,,Juglas Saule" vārdā izrakstīts 2004.gada 1.aprīļa rēķins-faktūra Nr.2004/3 par dokumentu iesiešanu un caurauklošanu Ls 3093,96 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 471,96 *(lietas I sējums 246.lapa)*.

Laika periodā no 2003.gada 21.janvāra kā SIA „Juglas Saule" vienīgā amatpersona reģistrēts *J.K. (audita lieta 13 sējums 71., 72.lapa)*. 2006.gada 8.novembrī *J.K.* sniedzis VID amatpersonām paskaidrojumu *(lietas II sējums 30.-34.lapa)*, norādot, ka sabiedrība tika dibināta par samaksu pēc trešo personu lūguma ar mērķi – to pārdot. Pēc *J.K.* rīcībā esošās informācijas SIA ,,Juglas Saule" saimniecisko darbību neveica. *J.K.* ir piedalījies sabiedrības reģistrēšanā Uzņēmumu reģistrā, pēc trešo personu norādījumiem *J.K.* atvēris norēķina kontus bankās, bet kādās bankās – neatceras, vairākas reizes pēc trešās personas lūguma ir izņēmis skaidro naudu no bankas konta, bet kādiem mērķiem nauda paredzēta – nezina. Vienlaikus *J.K.* norādījis, ka SIA ,,Juglas Saule" ar saimniecisko darbību nav nodarbojusies, viņš nav parakstījis pilnvaras un PVN deklarācijas, parakstījis tikai maksājumu uzdevumus.

Paskaidrojumā *J.K.* apstiprina, ka nav sastādījis, nav redzējis un nav parakstījis 2004.gada 8.marta Pakalpojumu līgumu *(lietas I sējums 247., 248.lapa)*, 2004.gada 1.aprīļa pieņemšanas – nodošanas aktu Nr.1 *(lietas I sējums 249.lapa)*, 2004.gada 1.aprīļa rēķinu-faktūru Nr.2004/3. *J.K.* paskaidro, ka par darījumiem, kas noslēgti ar SIA ,,Greis" neko nezina, kā arī nepazīst cilvēku vārdā *N.K.* (SIA ,,Greis" valdes priekšsēdētājs) un nekādus darījumus ar šo cilvēku nav slēdzis.

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka 2006.gada 8.novembrī VID Finanšu policijas pārvaldē nopratināts *J.K. (lietas II sējums 8.lapa)*, kurš liecībā neapstiprināja saimnieciskās darbības veikšanu SIA ,,Juglas Saule", norādot, ka SIA ,,Juglas Saule" rēķini un pavadzīmes tika sastādīti par nenotikušiem darījumiem, bet kādam mērķim viņš nezina. Minētā persona liecināja, ka par SIA ,,Greis" neko nezina, nav pazīstams ar šīs kompānijas atbildīgajiem darbiniekiem un nekad neko nav no šīs kompānijas ne pircis, ne arī šai kompānijai ko pārdevis. Par viņam uzrādītajiem dokumentiem norādījis, ka tos redz pirmo reizi.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldes ekspertu atzinumu, parakstus uz 2004.gada 8.marta Pakalpojumu līguma, 2004.gada 1.aprīļa pieņemšanas – nodošanas akta Nr.1, 2004.gada 1.aprīļa rēķina-faktūra Nr.2004/3 *J.K.* vārdā, rindā ,,Direktors" nav

izpildījis *J.K.*, bet cita persona, atdarinot *J.K.* parakstu *(lietas II sējums 9.lapa)*.

[8.7] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatota SIA „Retors Serviss" vārdā 2005.gada 7.jūlijā izrakstīta PPR sērija LU-IX Nr.925049 Ls 33 379,37 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 5091,77 *(lietas I sējums 254.lapa)* un 2005.gada 8.jūlija PPR sērija HM-VII Nr.551194 Ls 17 478,75 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 2666,25 *(lietas I sējums 252.lapa)*, par reklāmas iepakojumu, kopā Ls 50 858,12 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 7758,02.

Laika periodā no 2005.gada 29.aprīļa kā SIA „Retors Serviss" vienīgais dalībnieks un vienīgā amatpersona reģistrēts *Dz.Š. (audita lieta 13 sējums 94., 95.lapa)*. 2006.gada 2.oktobrī *Dz.Š.* sniedzis paskaidrojumu *(audita lieta 13 sējums 80.-83.lapa)* VID amatpersonām norādot, ka sabiedrība tika dibināta, parakstot dokumentus sabiedrības reģistrācijai. Dibināšanas dokumentos bija rakstīts, ka sabiedrība nodarbosies ar būvmateriālu vairumtirdzniecību, bet īstenībā nekāda darbība netika veikta, naudas pārskaitīšanai tika atvērti norēķinu konti AS „Parex banka", AS „Krājbanka", AS „Unibanka". Vienlaikus *Dz.Š.* paskaidrojis, ka parakstījis pilnvaru pēc trešo personu lūguma, tās saturu nezina, parakstījis par samaksu, pēc būtības nevienu pilnvarojis nav un iespējams, ja pastāv šāda pilnvara, tad pilnvarotā persona rīkojas neatkarīgi no viņa gribas, viņu neinformējot.

Paskaidrojumā *Dz.Š.* apstiprina, ka nav parakstījis un nekad nav redzējis 2005.gada 7.jūlija PPR sērija LU-IX Nr.925049, 2005.gada 8.jūlija PPR sērija HM-VII Nr.551194, kā arī nekādus reklāmas materiālus SIA „Greis" nav piegādājis. *Dz.Š.* apstiprina, ka par SIA „Greis" neko nezina, nepazīst nevienu tās darbinieku un personu *N.K.* (SIA „Greis" valdes priekšsēdētājs) arī nepazīst.

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka 2006.gada 2.oktobrī VID Finanšu policijas pārvaldē kā liecinieks nopratināts *Dz.Š. (lietas II sējums 7.lapa)*, kur liecināja par SIA „Retors Serviss" dibināšanas apstākļiem un darbību veikšanu pēc trešo personu lūguma, kā arī norādījis, ka nekad nav parakstījis ne aizpildītas, ne tukšas PPR. Nevienu SIA „Retors Serviss" darījumu nevar apliecināt, jo tādus nav veicis. Minētā persona liecināja, ka nav nekādus darījumus slēgusi ar SIA „Greis", nepazīst personu vārda *N.K.*, viņam nav nekādas saistības ar reklāmas materiālu izgatavošanu un izplatīšanu. Par viņam uzrādītajiem dokumentiem liecināja, ka nav tos parakstījis.

Saskaņā ar Tieslietu ministrijas Valsts Tiesu Ekspertīžu biroja ekspertu atzinumu ierakstus SIA „Retors Serviss" 2005.gada 7.jūlija PPR sērija LU-IX Nr.925049 un 2005.gada 8.jūlija PPR sērija HM-VII Nr.551194 sadaļā „Par preču izsniegšanu atbildīgās personas" rindā

„Vārds, uzvārds" un rindā „Paraksts" nav izpildījis *Dz.Š.*, bet kāda cita persona *(lietas II sējums 7.lapa)*.

[8.8] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatota SIA ražošanas komercfirmas „Rula" vārdā 2005.gada 27.maijā izrakstīta PPR sērija LK-IX Nr.632500, Ls 11 829,5 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 1804,5 *(lietas I sējums 257.lapa)*.

Laika periodā no 2005.gada 15.februāra kā SIA ražošanas komercfirmas „Rula" vienīgais dalībnieks un amatpersona – valdes loceklis reģistrēta *V.V. (audita lieta 13 sējums 117., 118.lapa)*. 2006.gada 7.novembrī *V.V.* VID amatpersonām sniegusi paskaidrojumu *(audita lieta 13 sējums 101.-104.lapa)*, kurā norādījusi, ka sabiedrība tika dibināta par samaksu pēc trešo personu lūguma. *V.V.* paskaidrojusi, ka dokumentus, kurus nav izlasījusi, ir parakstījusi tikai vienu reizi pie notāra, norēķinu kontus bankās nav atvērusi. Paskaidrojumā *V.V.* norādīja, ka 2005.gada 27.maija PPR sērija LK-IX NR.632500 nav parakstījusi un nekad to nav redzējusi, PPR minētos reklāmas materiālus nekad nav pirkusi un pārdevusi, par SIA „Greis" neko nezina, kā arī nezina, ar ko minētā sabiedrība nodarbojas, *N.K.* (SIA „Greis" valdes priekšsēdētājs) nepazīst. *V.V.* paskaidroja, ka par SIA ražošanas komercfirma „Rula" īpašnieci sevi neuzskatīja, kā arī nezina, ar ko minētā firma nodarbojas, pati ar saimniecisko darbību nav nodarbojusies.

Vienlaikus no lietas materiāliem var konstatēt, ka 2006.gada 26.maijā VID Finanšu policijas pārvaldē kā lieciniece nopratināta *V.V. (lietas II sējums 14.lapa)*, kura liecināja, ka neko nezina par SIA ražošanas komercfirma „Rula" saimniecisko darbību, nav nevienu pilnvarojusi veikt saimniecisko darbību SIA ražošanas komercfirma „Rula" vārdā, nekādus SIA ražošanas komercfirma „Rula" dokumentus nav parakstījusi, nav informēta par to, kas notika SIA ražošanas komercfirma „Rula" kontos un nezina, vai tādi uzņēmumam vispār bijuši.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldes atzinumu parakstu, kas atrodas PPR sērija LK-IX Nr.632500, 1. un 3. eksemplārā sadaļā „Izsniedza:" zem rindas „Paraksts:" un rokraksta ierakstus nav izpildījusi *V.V.*, bet cita persona *(lietas II sējums 4.lapa)*.

[8.9] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatota SIA „Solo Presto" vārdā 2005.gada 2.martā izrakstīta PPR sērija HL-VII Nr.012546 Ls 24 555,51 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 3745,76 *(lietas I sējums 260.lapa)*.

Saskaņā ar Uzņēmumu reģistra datiem no 2004.gada 3.decembra SIA „Solo Presto" amatpersona – valdes priekšsēdētājs ir *V.Č.*.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldes atzinumu parakstu *V.Č.* vārdā, kas atrodas PPR sērija HL-VII Nr.012546 sadaļā Nr.22 pie atzīmes „Paraksts", nav izpildījis *V.Č.*, bet cita persona *(lietas II sējums 5.lapa)*.

[8.10] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatota SIA „Unipaks" vārdā 2005.gada 29.martā izrakstīta PPR sērija LK-IX Nr.879252, Ls 25 312,44 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 3861,22 *(lietas I sējums 263.lapa)*.

Laika periodā no 2005.gada 15.februāra kā SIA ražošanas komercfirmas „Rula" vienīgais dalībnieks un amatpersona – valdes loceklis reģistrēta *M.R. (audita lieta 13 sējums 155.-157.lapa)*. 2006.gada 11.decembrī *M.R.* sniedzis paskaidrojumu *(audita lieta 13 sējums 144.-147.lapa)* norādot, ka nezina, kā uz viņa vārda reģistrēta SIA „Unipaks". Ar saimniecisko darbību SIA „Unipaks" nav nodarbojies. Nevienu PPR un nevienu tukšu veidlapu nav parakstījis, nevienu pilnvaru nav parakstījis. Paskaidrojumā *M.R.* apstiprināja, ka nav parakstījis 2005.gada 29.marta PPR sērija LK-IX Nr.879252, tajā minētos materiālus nekad nav izgatavojis un piegādājis. Par SIA „Greis" neko nezina un nekad nav ar SIA „Greis" sadarbojies, personu vārdā *N.K.* (SIA „Greis" valdes priekšsēdētājs) nepazīst un neko par šādu personu nezina.

No lietas materiāliem var konstatēt, ka 2006.gada 23.novembrī VID Finanšu policijas pārvaldē kā liecinieks nopratināts *M.R.*, kurš liecināja, ka nevar paskaidrot, kādā veidā kļuvis par SIA „Unipaks" amatpersonu, raksturojis reģistrēšanas apstākļus, kā arī nav apstiprinājis darījumus ar SIA „Greis" *(lietas II sējums 7., 8.lapa)*.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldes atzinumu parakstus *M.R.* vārdā, kas atrodas 2005.gada 29.marta PPR sērija LK-IX Nr.879252 sadaļā „Izsniedza:" zem rindas „Paraksts", nav izpildījis *M.R.*, bet cita persona, atdarinot *M.R.* parakstu *(lietas II sējums 8.lapa)*.

[8.11] SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatota SIA „Agreements" vārdā 2005.gada 2.maijā izrakstīta PPR sērija LM-IX Nr.502577, Ls 15 058,45 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 2297,05 *(lietas I sējums 267.lapa)* un 2005.gada 3.maijā izrakstīta PPR sērija LM-IX Nr.502578, Ls 14 063,24 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 2145,24 *(lietas I sējums 266.lapa)*, kopā Ls 29 121,69 vērtībā, tai skaitā PVN 18% Ls 4442,29.

Laika periodā no 2004.gada 27.augusta līdz 2005.gada 12.maijam kā SIA „Agreements" vienīgais dalībnieks un amatpersona – valdes loceklis, reģistrēts *R.N. (audita lieta 13 sējums 181., 182.lapa)*. 2006.gada 11.septembrī *R.N.* VID amatpersonai sniedzis paskaidrojumu *(lietas II sējums 18., 19.lapa)*, kurā apstiprina, ka 2005.gada 2.maija PPR sērija LM-IX 502577 un 2005.gada 3.maija PPR sērija LM-IX Nr.502578 nav parakstījis. Par darījumiem, kas atspoguļoti minētajos dokumentos – neatceras. *R.N.* nekādas preces nav transportējis, jo nebija sava transporta.

Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas Valsts Policijas Kriminālistikas pārvaldes atzinumu parakstus *R.N.* vārdā 2005.gada 2.maija PPR sērija

LM-IX 502577 un 2005.gada 3.maija PPR sērija LM-IX Nr.502578 sadaļā „Izsniedza:" zem rindas „Paraksts", nav izpildījis *R.N.*, bet cita persona un arī rokrakstu ierakstus sadaļā „Izsniedza:" nav izpildījis *R.N.*, bet cita persona *(lietas II sējums 4.lapa)*.

[8.12] Kopējais aprēķinātais PVN saskaņā ar šīm PPR un rēķiniem-faktūrām ir Ls 94 697,11.

[8.13] Vienlaikus veicot auditu VID Lielo nodokļu maksātāju pārvalde konstatējusi, ka SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" juridiskajā adresē neatrodas, saimniecisko darbību neveic.

[9] Lietā nav strīda par to, ka šos rēķinus pieteicēja ir apmaksājusi, bet rēķinos norādīto PVN summu pieteicēja ir atskaitījusi kā priekšnodokli PVN deklarācijā. Tāpat nav strīda, ka minēto rēķinu-faktūru un PPR izrakstīšanas un apmaksas laikā gan pieteicēja, gan minētie uzņēmumi bija reģistrēti VID kā ar PVN apliekamas personas.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja pamatoti atskaitījusi priekšnodokli par darījumiem ar SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" un SIA „Agreements".

[10] Saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" 2.pantu uzņēmuma grāmatvedībai ir uzskatāmi jāatspoguļo visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi un īpašuma stāvoklis. Grāmatvedība ir jākārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli un tā saimnieciskajiem darījumiem noteiktā laika posmā, kā arī, lai varētu konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisi. Grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai. (..).

[11] Likuma „Par pievienotas vērtības nodokli" *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2004.gada 1.maijam)* 10.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka tikai Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, kā arī tādu ārvalstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē. Minētos atskaitījumus drīkst veikt pēc nodokļa rēķinā norādītās nodokļa summas samaksas vai - preču piegādes darījumos - pēc nodokļa rēķina un preču saņemšanas.

Likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" *(redakcijā, kas bija spēkā no 2004.gada 1.maija līdz 2005.gada 1.janvārim)* 10.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka tikai Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, kā arī tādu ārvalstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē. Minētos atskaitījumus drīkst veikt pēc nodokļa rēķina vai preču vai pakalpojumu saņemšanas vai pēc nodokļa summas samaksas avansā.

Likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā un $1.^2$ daļā *(redakcijā, kas ir spēkā ar 2005.gada 1.janvāri)* noteikts, ka tikai Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, kā arī tādu ārvalstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē. Nodokļu rēķinos norādītās nodokļa summas par saņemtajām precēm vai pakalpojumiem atskaitāmas pēc preču vai pakalpojuma un nodokļu rēķina saņemšanas vai pēc nodokļa rēķinā norādītās nodokļa summas samaksas avansā.

[11.1] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk tekstā – Senāts) ir norādījis, ka likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts jātulko, ņemot vērā PVN un priekšnodokļa būtību un to darbības mehānismu.

Pirmkārt, PVN ir netiešais nodoklis, kas tiek iekasēts preču ražošanas un realizācijas visās stadijās no nodokļu maksātāja – preces ražotāja vai realizētāja, tādējādi veidojot PVN iekasēšanas ķēdi. Tā kā PVN ir nodoklis par jaunradīto vērtību, nevis preces apgrozījumu, tad PVN īstais maksātājs ir preces galējais patērētājs. Savukārt tie preces ražošanā un realizēšanā iesaistītie nodokļu maksātāji, kuri PVN summas ir iemaksājuši valsts budžetā, bet nav galējie preces patērētāji, ir tiesīgi pretendēt uz priekšnodokļa atskaitījumu. Proti, saņemt atpakaļ no budžeta to PVN summu, kas tika nomaksāta iegādājoties preci *(sk. Senāta 2004.gada sprieduma lietā Nr.SKA-44 9.punktu).*

[11.2] Likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punktā noteikts, ka priekšnodoklis ir PVN summa, kas norādīta ar PVN apliekamajai personai izrakstītajā PVN rēķinā par iegādātajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem tās saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Senāts *(sk. Senāta 2004.gada sprieduma lietā Nr.SKA-205 9.punktu)* secinājis, ka priekšnodokļa atskaitījumu preču piegādes darījumos persona

drīkst veikt pēc pievienotās vērtības nodokļa rēķina un preču saņemšanas. Preču piegādes gadījumā personai ir tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumu vienīgi tad, ja pati persona un tās veiktie darījumi atbilst sekojošiem priekšnosacījumiem: pirmkārt, persona ir reģistrēta VID kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona; otrkārt, tā saņēmusi preces un atbilstošu pievienotās vērtības nodokļa rēķinu; treškārt, preces saņemtas no citas ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas personas; ceturtkārt, saņemtās preces tiek izmantotas savu ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai.

[11.3] Likumā noteiktās tiesības atskaitīt priekšnodokli ir vērtējamas kā nodokļu maksātāja izņēmuma tiesības, jeb priekšrocības. Senāts *(2004.gada spriedums lietā Nr.SKA-114)* ir atzinis, ka ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu likumdevējs PVN maksātājiem ir piešķīris zināmas priekšrocības, t.i., devis tiesību atskaitīt priekšnodokli, ja pastāv visi šajā tiesību normā paredzētie priekšnoteikumi. Tāpēc pirms šīs tiesības izmantošanas nodokļu maksātājam ir pienākums pārliecināties, vai darījuma partneris ir PVN maksātājs un vai pastāv citi priekšnoteikumi priekšnodokļa atskaitīšanai, neuzmanība ir nepieļaujama. Iztrūkstot kaut vienam no šiem priekšnoteikumiem, nodokļu maksātājam nav tiesību atskaitīt priekšnodokli.

Līdz ar to, tiesai ir jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā ir izpildīti visi priekšnoteikumi, lai pieteicējai rastos tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

[12] Tiesa turpmāk minēto iemeslu dēļ atzīst par pamatotu VID viedokli, ka nav identificējams pieteicējas darījuma partneri, kuri piegādāja preces un sniedza pakalpojumus SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" un SIA „Agreements", izrakstītajās PPR un faktūrās -rēķinos (sprieduma [8.1]-[8.11] apakšpunkti).

[12.1] Saskaņā ar Civillikuma 1427.pantu „pie tiesiska darījuma būtības pieder visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Kamēr griba nav vēl izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka.". Personas griba privāttiesiskajās attiecībās ir subjektīvs un vienlaikus obligāts elements darījuma slēgšanai. Tā nav formāla prasība, bet gan apliecina darījuma dalībnieka patieso vēlmi stāties darījuma attiecībās un viņa sapratni par notiekošo. Ja darījuma dalībnieka griba darījumā iztrūkst, nevar uzskatīt, ka darījums faktiski ir noslēgts.

Saskaņā ar Komerclikuma 221.panta pirmo daļu valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību. Savukārt saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" *(audita laikā spēkā esošajā redakcijā)* 2.panta trešo daļu par grāmatvedības kārtošanu uzņēmumā ir atbildīgs tā vadītājs.

Savukārt minētā likuma panta trešās daļas 2.punkts noteic, ka uzņēmuma vadītājs kapitālsabiedrībā vai statūtsabiedrībā ir tās izpildinstitūcija vai persona, kura saskaņā ar sabiedrības statūtiem ir tiesīga pieņemt lēmumu attiecībā uz sabiedrības darbību.

Līdz ar to uzņēmējdarbību veic uzņēmums kā juridiska persona, taču juridiska persona nevar darboties bez pārstāvja starpniecības. Tādēļ ir būtiski noskaidrot personu, kurai ir tiesības pārstāvēt uzņēmumu.

[12.2] Tiesa uzskata, ka nav iespējama normāla sabiedrības saimnieciskā darbība, ja tās vienīgā amatpersona par izpildinstitūcijas locekli ir kļuvusi pēc trešo personu lūguma bez mērķa veikt saimniecisko darbību, nav pilnvarojusi citas personas tādu veikt, nav zinājusi par sabiedrības saimniecisko darbību un konkrētiem darījumiem.

Lietā konstatēts (sprieduma [8.1]-[8.11] apakšpunkti), ka SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" un SIA „Agreements" amatpersonas par sabiedrību izpildinstitūciju locekļiem un atsevišķos gadījumos arī par dalībniekiem, kļuvušas pēc trešo personu lūguma. Patstāvīgi nekādu saimniecisko darbība nav veikušas, kā arī nav pilnvarojušas to darīt citas trešās personas.

Bez tam no lietas materiāliem var konstatēt, ka kriminālprocesu ietvaros ir veiktas SIA „Greis" grāmatvedības uzskaitē iegrāmatoto ar SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Unipaks", SIA „Solo Presto" un SIA „Agreements" rekvizītiem noformēto dokumentu (PPR, līgumu, rēķinu-faktūra) rokrakstu ekspertīze, kas nevienā gadījumā neapstiprina dokumentu parakstīšanu no minēto uzņēmumu amatpersonu puses, bet atsevišķos gadījumos tieši norāda, ka strīdus darījumu apliecinošos dokumentus nav parakstījušus dokumentos norādītās amatpersonas, bet gan citas personas.

Tādejādi lietā ir secināms, ka šo sabiedrību vārdā tika veikta nelikumīga, faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu dokumentu noformēšana. Tas nozīmē, pat ja pieteicēja faktiski saņēma kādas preces un pakalpojumus, tās nevarēja būt saņemtas no iepriekš minētajām sabiedrībām.

[12.3] Par tiesiski noslēgtu darījumu var atzīt tādu darījumu, kas ir noslēgts ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību amatpersonas – izpildinstitūcijas locekļa vai tā pilnvarotas personas noteikti izteiktu gribu.

Izskatāmajā administratīvajā lietā tiesa nekonstatē SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" un SIA „Agreements"

amatpersonu gribu, kura būtu atzīstama par pamatu darījumu atzīšanai par notikušu. Līdz ar to tiesa atzīst, ka minēto sabiedrību amatpersonu vārdā veiktie darījumi ar pieteicēju ir fiktīvi, jo faktiski nav notikuši.

[12.4] Komerclikuma 139.pantā noteikts, ka sabiedrības juridiskā adrese ir adrese, kurā atrodas sabiedrības vadība (sabiedrības sēdeklis). Dibinātāji vai valde juridisko adresi un tās maiņu piesaka ierakstīšanai komercreģistrā.

Veicot pārbaudi SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks", VID Lielo nodokļu maksātāju pārvalde noskaidroja, ka minētie uzņēmumi neatrodas juridiskajās adresēs un neveic saimniecisko darbību. Pieteicēja veiktās pretpārbaudes rezultātus nav apstrīdējusi kā arī nav norādījusi uz pretējo.

[12.5] Senāta 2004.gada 16.novembra spriedumā, lietā Nr.SKA-164 norādīts, ka no nodokļu maksātājam piešķirtajām tiesībām atskaitīt priekšnodokli izriet arī viņa pienākums pārliecināties, vai ir iestājušies visi priekšnoteikumi šīs tiesības izmantošanai. Ja nodokļu maksātājs nav bijis pietiekami rūpīgs un vēlāk izrādījies, ka nav bijuši visi priekšnoteikumi priekšnodokļa atskaitīšanai, atbildība jāuzņemas viņam pašam.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējas pārstāvis parasti nepārliecinājās, vai preces piegādā un pakalpojumus sniedz attiecīgā uzņēmuma amatpersona, jo tas fiziski nav iespējams. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicēja nav izrādījusi pienācīgu rūpību un nav pārliecinājusies, vai pastāv visi priekšnoteikumi priekšnodokļa atskaitīšanai, tas ir, nav pārliecinājusies, vai PPR un rēķinus-faktūras darījuma partnera vārdā izsniedz tieši tā persona, kas ir pilnvarota to darīt.

[13] Tiesa secina, ka darījumos ar SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" un SIA „Agreements" nav identificējami pieteicējas darījumu partneri. Līdz ar to nav īstenots priekšnoteikums, saskaņā ar kuru preces un pakalpojumi ir saņemti no citas ar PVN apliekamās personas, konkrēti iepriekš minētajiem pieteicējas darījumu partneriem. Šā priekšnoteikuma neizpilde liedz tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumu neatkarīgi no tā, vai ir izpildīti pārējie priekšnodokļa atskatīšanas priekšnoteikumi.

Līdz ar to tiesa uzskata kā nepamatotu pieteicējas argumentu, ka apstāklis, ka PPR un rēķini-faktūras par strīdus darījumiem ir izsniegti tieši iepriekš minētajām sabiedrībām un minēto sabiedrību izrakstītie PPR un rēķini-faktūras bija noformēti atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta sestajai daļai, rada pieteicējai tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

[14] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka piemērojot un tulkojot likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu, tiesai saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 15.pantu jāņem vērā Eiropas Kopienu tiesas prakse, konkrēti, 2006.gada 12.janvāra spriedums apvienotajās lietās Nr.C-354/03, C-355/03 un C-484/03, kā arī 2006.gada 21.februāra spriedums lietā Nr.C-255/02.

Senāts *(2006.gada 17.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-466 16.punkts)* ir interpretējis likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu saistībā ar minēto Eiropas Kopienu tiesu praksi un norādījis tālāk minēto.

[14.1] No Eiropas Kopienu tiesas 2006.gada 21.februāra sprieduma lietā Nr.C-255/02 izriet, ka lietas dalībnieki nevar balstīties uz Kopienas tiesību normām krāpnieciskā vai ļaunprātīgā nolūkā *(sk. Eiropas Kopienu tiesas 2006.gada 21.februāra sprieduma lietā Nr.C-255/02 par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tiesvedībā Halifax plc, Leeds Permanent Development Services Ltd., County Wide Property Investments Ltd. pret Commissioners of Customs & Excise 68.punktu)*. Kopienas tiesiskā regulējuma piemērošana nav paplašināma tiktāl, lai iekļautu uzņēmēju ļaunprātīgu rīcību, tas ir, darījumus, kas netiek veikti parastu komercdarījumu ietvaros, bet gan tikai, lai ļaunprātīgi baudītu Kopienas tiesību sniegtās priekšrocības *(turpat, 69.punkts)*. Šis ļaunprātīgās rīcības aizlieguma princips ir piemērojams arī PVN jomā (turpat, 70.punkts). Eiropas Kopienu tiesa norādījusi, ka tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu saglabājas tikai tad, ja nepastāv krāpnieciska vai ļaunprātīga rīcība. Sestā direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā iestājas pret nodokļa maksātāja tiesībām atskaitīt priekšnodokli, ja darījumi, kas piešķir šādas tiesības, ir uzskatāmi par ļaunprātīgu rīcību. Lai konstatētu ļaunprātīgas rīcības pastāvēšanu, nepieciešams, pirmkārt, lai, par spīti attiecīgo Sestās direktīvas normu un šīs direktīvas transponēšanas valsts tiesību aktu nosacījumu formālai piemērošanai, attiecīgo darījumu rezultātā tiek iegūtas fiskālas priekšrocības, kuru piešķiršana būtu pretēja šīm normām. Otrkārt, no objektīvo elementu kopuma ir jāizriet, ka attiecīgo darījumu galvenais mērķis ir fiskālu priekšrocību iegūšana *(turpat, 84.–86.punkts)*.

[14.2] Eiropas Kopienu tiesa 2006.gada 12.janvāra spriedumā apvienotajās lietās Nr.C-354/03, C-355/03 un C-484/03, uz kuru kasācijas sūdzībā atsaucas pieteicēja, norādījusi, ka katrs darījums darījumu ķēdē jāvērtē atsevišķi, un agrāki vai vēlāki notikumi nevar mainīt shēmā iekļautā konkrētā darījuma raksturu *(sk. Eiropas Kopienu tiesas 2006.gada 12.janvāra sprieduma apvienotajās lietās Nr.C-354/03, C-355/03 un C-484/03 par lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu tiesvedībās Optigen Ltd., Fulcrum Electronics Ltd. un Bond House Systems Ltd. pret Commissioners of Customs & Excise 47.punktu)*. No minētā Eiropas Kopienu tiesas sprieduma izriet, ka tādi darījumi, kas paši par sevi nav saistīti ar PVN

izkrāpšanu, ir preču piegādes un saimnieciskā darbība Sestās direktīvas izpratnē, ja tie atbilst objektīvajiem kritērijiem, uz kuriem ir balstīti šie jēdzieni, un ja nodokļu maksātājam nav bijis un nevarēja būt zināms par cita uzņēmēja, kas piedalās tajā pašā piegādes shēmā, veikto darījumu krāpniecisko raksturu (turpat, 51.punkts). Nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt kā priekšnodokli samaksāto PVN nevar ietekmēt tas, ka piegādes shēmā, kurā ietilpst minētā nodokļa maksātāja darījumi, ir ticis veikts cits darījums (pirms vai pēc nodokļa maksātāja veiktā darījuma), kas, nodokļa maksātājam par to neko nezinot, ir saistīts ar PVN izkrāpšanu (turpat, 52.punkts).

[15] Tiesa atzīst, ka faktiskie apstākļi izskatāmajā lietā neatbilst faktiskajiem apstākļiem Eiropas Kopienu tiesas izskatītajās apvienotajās lietās Nr.C-354/03, C-355/03 un C-484/03. Kā norādīts Eiropas Kopienu tiesas spriedumā, uzņēmumiem „Optigen Ltd.", „Fulcrum Electronics Ltd." un „Bond House Systems Ltd." nav bijuši darījumi ar uzņēmumiem, kas rīkojušies krāpnieciski *(sk. minētā sprieduma 22. un 23.punktu)*. Turpretim tiesa konstatējusi, ka darījumi starp SIA „Aiska", SIA „MPS Studija", SIA „Svelme Lukss", SIA „GBS Group", SIA „Lenix", SIA „Juglas Saule", SIA „Retors Serviss", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks" un SIA „Agreements" faktiski nav notikuši. Šādi apstākļi tiesas ieskatā ir pietiekami, lai VID atteiktu atskaitīt priekšnodokli. Konstatējot minētos apstākļus, nav nepieciešams papildus noskaidrot, vai iespējamais priekšnodokļa atskaitītājs zināja vai varēja zināt par darījuma partnera krāpniecisko rīcību.

[16] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis norādīja, ka Lēmums daļā par soda naudas piemērošanu ir netaisnīgs, jo VID nav vērtējis tās samērīgumu. Tiesa atzīst šo pieteicējas argumentu par nepamatotu balstoties uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[16.1] Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" *(audita laikā spēkā esošajā redakcijā)* 35.panta otro daļu, ja nodokļa deklarācijā ir samazināta aprēķinātā budžetā maksājamā nodokļa summa vai palielināta no budžeta atmaksājamā nodokļa summa vai uz nākamo taksācijas periodu attiecināmā nodokļa summa, nodokļu administrācija aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto (palielināto) nodokļa summu un soda naudu tās apmērā.

Laikā, kad tika pieņemts Lēmums, likuma „Par nodokļiem un nodevām" $33.^1$ panta pirmā daļa noteica, ka nodokļu administrācijai, izvērtējot nodokļu maksātāja izdarītā pārkāpuma būtību un raksturu, to, kuru reizi pārkāpums izdarīts, radīto kaitējumu, nodokļu maksātāja godprātīgumu, gadījumos, kad nodokļu maksātājs ir apstrīdējis nodokļu administrācijas lēmumu, ir tiesības samazināt kontroles (nodokļu revīzijas

(audits) un pārbaudes) rezultātā uzlikto soda naudu līdz 70 procentiem, bet ne biežāk kā vienu reizi gadā.

No Senāta judikatūras izriet, ka lēmums par soda naudas noteikšanu kā obligātais administratīvais akts ir atceļams tikai tādos gadījumos, ja tiesa konstatē, ka pārkāpuma būtība un raksturs ir tāds, ka maksimālais sods būtu acīmredzami nesamērīgs *(sk. 2006.gada 22.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-245 15.punktu, 2006.gada 30.maija sprieduma lietā Nr.SKA-127 11.punktu, 2005.gada 11.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-292 10.punktu un 2006. gada 7.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-409 14.punktu)*.

[16.2] Tiesa lietā konstatētajos apstākļos nesaskata pieteicējai noteiktās soda naudas nesamērību, jo nav konstatējami īpaši apstākļi, kas par to liecinātu. Izvērtējot pieteicējas izdarītā pārkāpuma apstākļus, tiesa konstatē nodokļu maksātāja vainu nodokļu likumu prasību pārkāpšanā, atskaitot priekšnodokli par darījumiem, kas nav saistīti ar pieteicējas saimniecisko darbību. Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka soda naudas noteikšana samazinātās nodokļa summas apmērā nav vērtējama kā acīmredzami nesamērīga, tādēļ iestādes Lēmums papildus aprēķināt soda naudu ir pareizs.

[17] Likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 3.panta pirmajā daļā noteikts, ka nodokļu maksātāja – rezidenta ar nodokli apliekamais objekts ir taksācijas periodā Latvijā un ārvalstīs gūtais apliekamais ienākums. (..).

Saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 4.panta pirmo daļu nodokļa maksātāja – rezidenta (..) apliekamais ienākums ir saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu gada pārskatiem" 11. un 12. pantu (..) sastādītā maksātāja gada pārskata peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītais peļņas vai zaudējumu apjoms pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas, kas ir attiecīgi palielināts vai samazināts par to izdevumu vai izdevumu daļas summu, kuri nav tieši saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, un par to zaudējumu summu, kurus radījusi maksātājam piederošo sociālās infrastruktūras objektu uzturēšana. Apliekamais ienākums tiek koriģēts (grozīts) saskaņā ar šo likumu.

Tā paša likuma 26.pantā norādīts, ka par šā likuma pārkāpumiem, kā arī par likumos „Par grāmatvedību", „Par uzņēmumu gada pārskatiem" (..) pārkāpumiem, ja to rezultātā samazināts apliekamais ienākums, tiek piemērota likumā „Par nodokļiem un nodevām" paredzētā atbildība.

[18] Tā kā ar lietas materiāliem ir apstiprināts tas, ka SIA „Aiska", SIA „Svelme Lukss", SIA „Juglas Saule", SIA „Lenix", SIA „MPS Studija" vārdā izrakstītās PPR un rēķini-faktūras nav uzskatāmi par attaisnojuma dokumentiem saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" 2.panta pirmo un otro daļu, 7.panta pirmo daļu un darījumus saskaņā ar šiem izrakstītiem rēķiniem nevar uzskatīt par notikušiem, tad audita rezultātā

VID ir pamatoti samazinājis šādus SIA „Greis" 2004.gada peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņus: pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas par Ls 1832,18, pārdošanas izmaksas par Ls 308 152, administrācijas izmaksas par Ls 36 829,46, kā arī reprezentācijas izdevumus par Ls 1992 (uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā).

Savukārt par SIA „GBS Group", SIA „Solo Presto", SIA „Unipaks", SIA „Agreements", SIA ražošanas komercfirma „Rula", SIA „Retors Serviss" PPR un rēķinos-faktūrās norādīto preču un pakalpojumu vērtību 2005.gadā pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas pamatoti ir samazinātas par Ls 26 716,64 un pārdošanas izmaksas par Ls 120 065,47.

Atzīstams, ka izskatāmajā gadījumā nav pamata minētās izmaksas saistīt ar 2004.gada un 2005.gada neto apgrozījuma gūšanu.

Secināms, ka SIA „Greis" nav ievērojusi Gada pārskatu likumu *(līdz 2006.gada 22.novembrim likums „Par uzņēmumu gada pārskatiem")* 4.panta trešo daļu, kurā ir noteikts, ka gada pārskatam ir jāsniedz patiess un skaidrs priekšstats par uzņēmuma līdzekļiem, saistībām, tā finansiālo stāvokli, peļņu vai zaudējumiem un naudas plūsmu.

[19] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmā daļa noteic, ja nodokļu maksātājs, pārkāpdams nodokļu likumu prasības, nodokļu administrācijai iesniegtajās deklarācijās vai nodokļu aprēķinos samazina nodokļu bāzi (ar nodokli apliekamo objektu) un no tās aprēķināto nodokļa summu, nodokļu administrācija aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto nodokļa summu un soda naudu tās apmērā, ja konkrēto nodokļu likumos nav paredzēts cits soda naudas apmērs. Minētā likuma panta trešā daļa paredz, ja summa, kas nodokļu maksātājam jāiemaksā budžetā par periodu, par kuru tiek veikta nodokļu revīzija (audits), ir samazināta vairāk nekā par 15 procentiem no deklarējamās summas, soda nauda tiek noteikta 50 procentu apmērā no nedeklarētās budžetā iemaksājamās nodokļu summas.

Savukārt minētā likuma 29.panta otrā daļā nosaka, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri. Konkrētajā gadījumā attiecībā par nokavējuma summas aprēķināšanu, likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 6.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka uzņēmumu apliekamo ienākumu palielina par soda naudām, līgumsodiem un naudas sodiem izmantoto summu, arī soda sankciju (pamatparāda palielinājuma, nokavējuma naudas) summu, kas aprēķināta saskaņā ar likumu „Par nodokļiem un nodevām" un konkrēto nodokļu likumiem.

[20] Tādējādi VID, pamatojoties uz likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 26.panta pirmo daļu un likuma „Par nodokļiem un

nodevām" 32.panta pirmo un trešo daļu, pamatoti papildu nomaksai budžetā SIA „Greis" par 2004.gadu noteikusi UIN Ls 44 759,87 un soda naudu 50% apmērā no nedeklarētās nodokļa summas, t.i. Ls 22 379,93 (50% Ls 44759,87), kā arī atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrajai daļai aprēķinājusi nokavējuma naudu Ls 8661,03 (par laika periodu no 2005.gada 16.jūlija līdz 2006.gada 6.augustam).

Par 2005.gadu pamatoti papildu nomaksai budžetā noteikts UIN Ls 18 900,72 un soda nauda 30% apmērā 5670,22 (30% no Ls 18900,72), nokavējuma nauda Ls 198,46 (par nokavējuma periodu no 2006.gada 17.jūlija līdz 2006.gada 6.augustam).

[21] Balstoties uz visiem iepriekš norādītajiem apsvērumiem, tiesa atzīst, ka Lēmums tā pārsūdzētajā daļā par papildu nomaksai budžetā noteikto UIN Ls 63 660,59, soda naudu Ls 28 050,15 un nokavējuma naudu Ls 8859,49, PVN Ls 94 697,11 un soda naudu Ls 94 697,11 ir pamatots un tiesisks, bet pieteikums noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Greis" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 5.jūlija lēmuma Nr.19/26652 atcelšanu daļā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) M.Birkmanis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ M.Birkmanis
Rīgā, 2009.gada 8.jūnijā.